

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

7 בנובמבר 2016

1085

ר' בחשוון התשע"ז

עמוד

הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 116), התשע"ז-2016 600

הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 116), התשע"ז-2016

- תיקון סעיף 1
1. בפקודת התעבורה¹ (להלן – הפקודה), בסעיף 1 –
- (1) לפני ההגדרה "בעל" יבוא:
- "אמצעי שליטה", "שליטה" – כהגדרתם בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968²;
- (2) אחרי ההגדרה "בעל" יבוא:
- "בעל עניין", "נושא משרה" – כהגדרתם בחוק החברות, התשנ"ט-1999³;
- (3) אחרי ההגדרה "עגלה" יבוא:
- "עוסק מורשה" – כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975⁴;
2. בסעיף 114 לפקודה, ההגדרות "אמצעי שליטה, בעל עניין ושליטה" ו"נושא משרה" – יימחקו.
3. בפרק שני לפקודה, לפני סימן ד' יבוא:
- "סימן ג'2: התקנת מונים ואחזקתם**
- הגדרות 14יט. בסימן זה –

"אמצעי לזיהוי נהג" – אבזר הכולל רכיב אלקטרוני המפעיל את המונה והמכיל, בין השאר, את פרטי הזיהוי של הנהג;

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 3 לסימן ג'2 המוצע

כללי

מחירי הנסיעה במוניות נתונים לפיקוח במסגרת צו לפי חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996. לפי הצו, בהסעה מיוחדת המחירים נקבעים על פי שילוב בין מדדי זמן נסיעה, מרחק נסיעה, זמן המתנה ותוספות ספציפיות בסכומים קבועים, או על פי מחירון לנסיעה מנקודת מוצא ליעד; בנסיעות שירות המחיר הוא תמורת נסיעה בקו השירות במחירים קבועים לנסיעה מנקודת מוצא ליעד. חישוב המחיר הזה נעשה באמצעות מונה, המודד את הזמן והמרחק, וששמורים בו מחירי הנסיעה הקבועים מראש מנקודות מוצא ליעדים השונים, לנסיעות מיוחדות ולנסיעות שירות. תקנות התעבורה, התשכ"א-1961, קובעות כי בכל נסיעה חובה להפעיל את המונה. לאור זאת נדרש כי המונים יהיו מאושרים, תקינים ואמינים, ומעודכנים בכל עת לפי הוראות הצו כפי שהוא בתוקף בכל עת. רישוי המתקנים והחובות המוטלות עליהם בסימן ג'2 המוצע, כמפורט להלן, נועדו למטרה זו.

לסעיף 14יט המוצע

בסעיף זה מוצעות ההגדרות הנדרשות לסימן ג'2 המוצע. מוצע להגדיר "מונה" כמיתקן לקביעת שכר ההסעה

כללי

הצעת החוק מבקשת להסדיר שני תחומים המוסדרים כיום בצווים לפי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התש"ז-1957 (להלן – חוק הפיקוח) – מונים של מוניות והשכרת רכב. חוק הפיקוח הוא חוק שתוקפו מותנה בהכרזה על קיומה של שעת חירום במדינה וכחלק מהמהלך הממשלתי הרוחבי לנתק את החקיקה הקיימת מהזיקה להכרזה על מצב החירום, מוצע תיקון זה לפקודת התעבורה (להלן – הפקודה) שיחליף את הצווים האמורים מכוח חוק הפיקוח.

זאת ועוד. ההסדרה בצווים לפי חוק הפיקוח מאפשרת לפקח על העוסקים ולאכוף עליהם את הדין מכוח סמכויות הפיקוח והאכיפה הכלולים בו, סמכויות שאינן קיימות בפקודה. לפיכך מוצע לקבוע סמכויות פיקוח בפקודה, הן לגבי שני העיסוקים שהסדרתם מוצעת בהצעת חוק זו והן לגבי העיסוקים המוסדרים בה כיום.

סעיפים

במסגרת הצעת החוק, חלקן הגדורות הקיימות כבר בפקודה אך חלו עד עתה רק על סימן ג'1 בפרק שני לפקודה.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

² ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

³ ס"ח התשנ"ט עמ' 189.

⁴ ס"ח התשל"ו, עמ' 52.

"התקנה", של מונה – לרבות ביצוע חיבורים, אימות הפעלה תקינה של המונה וחתימת המונה בחותם בתום ביצוע הפעולות האמורות, וכן הכנה של אמצעי לזיהוי נהג, התאמתו למונה ומסירתו לנהג;

"חוק הפיקוח" – חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996⁵;

"חותם" – אמצעי המותקן במונה, המאפשר לוודא אם בוצע שינוי או ניסיון לשינוי במונה לאחר חתימתו;

"מונה" – מיתקן לקביעת שכר ההסעה במוניות בעבור כל נסיעה במונית, הכולל קופה רושמת, המופעל באמצעות אמצעי לזיהוי נהג, ושיש לגביו אישור בר-תוקף שנתן המפקח על התעבורה בהתאם לתקנות לפי סעיף 670(6); "מתקין" – מי שניתן לו רישיון לפי סעיף 14 וכי שפועל מטעם בעל רישיון כאמור;

"שירותי אחזקה" – כל שירות הנדרש לשם הבטחת פעולתם התקינה של מונה ושל אמצעי לזיהוי נהג, לרבות פירוק המונה ממונית והתקנתו במונית אחרת, התקנת מונה חלופי, בדיקות תקינות ודיוק ומתן אישורים על תוצאותיהם, תיקון, החלפת חלקים, שיפוץ, סיכה, כיוונון, עדכון תעריפי שכר ההסעה במוניות, הרצה, חתימה בחותם בתום ביצוע הפעולות האמורות, ניהול רישום על ביצוע הפעולות האמורות וכל שירות אחר הכרוך באלה;

"שכר ההסעה במוניות" – מחיר ההסעה במונית שנקבע לפי חוק הפיקוח.

רישוי מתקינים 14.כ. (א) לא יתקין אדם מונה ולא ייתן שירותי אחזקה, אלא אם כן קיבל רישיון לכך מאת המפקח על התעבורה או אם הוא פועל מטעמו של מי שקיבל רישיון כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

במסגרת ומטעם מתקין כזה; רישיון יהיה תקף, ככלל, לשלוש שנים.

מוצע לקבוע כי רישיון יינתן לתאגיד או עוסק מורשה תושב או אזרח ישראל, או לתאגיד הרשום בישראל ואחד לפחות מבעלי העניין בו הוא תושב או אזרח ישראל; שאין לגביהם או לגבי בעלי שליטה ונושאי משרה בתאגיד כאמור הרשעות או כתבי אישום בתיקים שטרם הסתיימו, שמצדיקים שלא לתת להם רישיון מפאת חומרתם, נסיבותיהם או מהותם; אם הוא תאגיד – מטרותיו לפי מסמכי ההתאגדות שלו מסמיכות אותו לבצע את השירותים שחובה על מתקין לספק לפי סעיף 14כא; שעומד לרשותו מערך מחשובי לעמידה בחובות האמורות.

במונית הכולל קופה רושמת, המופעל באמצעות אמצעי לזיהוי נהג כל שבכל עת ניתן לדעת מיהו הנהג שהפעיל את המונית וגבה את שכר ההסעה, ושיש עליו אישור של המפקח על התעבורה. עוד מוצע להגדיר "חותם", שהוא אמצעי המותקן במונה המאפשר לוודא אם בוצע שינוי או ניסיון לשינוי במונה לאחר חתימתו. כמו כן מוצע להגדיר "שירותי אחזקה", שהם השירותים שמתקין מונים יהיה מחויב לספק בעבור מונים שהתקין, לרבות פירוק והרכב, תיקונים, בדיקות דיוק, עדכון תעריפי שכר ההסעה, וניהול רישומים על ביצוע פעולות אלה.

לסעיף 14 ב המוצע

מוצע לקבוע איסור להתקין מונה או לתת לו שירותי אחזקה, אלא באמצעות מתקין מורשה, לרבות אדם הפועל

⁵ ס"ח התשנ"ו, עמ' 192.

(ב) רישיון לפי סעיף קטן (א) (בסימן זה – רישיון מתקין)
יהיה תקף לשלוש שנים, ואולם המפקח על התעבורה רשאי,
בנסיבות מיוחדות, לתת רישיון כאמור לתקופה קצרה יותר.
(ג) המפקח על התעבורה רשאי לתת רישיון מתקין למבקש
אם התקיימו כל אלה:

(1) המבקש הוא אחד מאלה:

(א) עוסק מורשה שהוא תושב ישראל או אזרח
ישראל;

(ב) תאגיד הרשום בישראל שאחד לפחות
מבעלי העניין בו, הוא תושב ישראל או אזרח
ישראל;

(2) המבקש, ואם הוא תאגיד – גם בעל שליטה ונושא
משרה בו, לא הורשע ולא הוגש נגדו כתב אישום
שטרם ניתן בו פסק דין סופי, בעבירה שמפאת מהותה,
חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת המפקח על
התעבורה, לקבל רישיון מתקין;

(3) אם היה המבקש תאגיד – מטרותיו, לפי מסמכי
ההתאגדות שלו, מסמיכות אותו לבצע את כל אלה:
קנייה, מכירה והתקנה של מונים ומתן שירותי אחזקה
למונים;

(4) לרשות המבקש מערך מחשובי מתאים לניהול
רישומים ומתן דיווחים לגבי התקנה של מונים
ומתן שירותי אחזקה, בהתאם לדרישות המפקח על
התעבורה, שיפורסמו באתר האינטרנט של משרד
התחבורה והבטיחות בדרכים;

(5) התנאים שקבע השר בעניינים האלה:

(א) הכשרה מקצועית הנדרשת לצורך ביצוע
פעולות התקנה של מונים ומתן שירותי אחזקה;

(ב) מספרם ופריסתם של האתרים שבהם
ינתן שירות מטעם המבקש, רמת השירות וסוג
השירות שיינתן בהם, מועדי פתיחתם, לרבות
לעניין פריסה הדרגתית של האתרים האמורים;

ד ב ר י ה ס ב ר

המתקין שאמור לתת להם שירותי תחזוקה או תהיה מניעה
אחרת ממתן השירות על ידי המתקין, ויהיה ניתן לתת את
השירות באמצעות גורם חלופי.

מוצע כי המפקח על התעבורה יפרסם הודעה
ברשומות ובאתר האינטרנט של משרד התחבורה והבטיחות
בדרכים (להלן – המשרד) על מתן רישיון למתקין.

מוצע לקבוע כי העברת שליטה בתאגיד שניתן לו
רישיון מתקין, תחייב אישור מאת המפקח על התעבורה

מוצע להסמיך את שר התחבורה והבטיחות בדרכים
(להלן – השר) לקבוע תקנות שיסדירו את ההכשרה
המקצועית הנדרשת ממבצעי ההתקנה בפועל, פרישה
מינימלית של אתרי מתן שירות ואת אמצעי המיחשוב
הנדרשים ממנו.

עוד מוצע לחייב מתקין למסור למפקח על התעבורה
את המידע הדרוש לשם מתן שירותי אחזקה למונה
שהתקין, כדי שיהיה ניתן לתת שירות לבעלי מוניות בקשר
עם המונה המותקן במונית אם יבוטל או יותלה רישיון

6) המבקש הפקיד בידי המפקח על התעבורה או מי מטעמו את המידע הדרוש לשם מתן שירותי אחזקה למונים שהתקין, לרבות מידע על מבנה המונים, אופן הפעלתם, תוכנת ההפעלה של המונים ועדכונה ואופן תיקונן של תקלות הניתנות לצפייה מראש, באופן שגורם אחר מטעם המפקח על התעבורה יוכל לתת שירותי אחזקה למונים שהתקין המבקש אם רישונו יבוטל או יותלה, או אם תהיה מניעה אחרת שבשלה לא ייתן המבקש שירות אחזקה למונים אלה.

ד) המפקח על התעבורה יפרסם הודעה ברשומות ובאתר האינטרנט של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, על מתן רישיון מתקין.

ה) ניתן רישיון מתקין לתאגיד, תהיה העברת השליטה בו טעונה אישור מראש בכתב של המפקח על התעבורה כי מתקיימים בבעל השליטה החדש התנאים המנויים בסעיף קטן (ג)1(ב) ו-2; הועברה השליטה בלי שניתן אישור כאמור, יראו את הרישיון כאילו הותלה עד למתן האישור.

14כא. (א) מתקין לא יתקין במונית –

תפקידי המתקין
וחובותיו

1) מונה שלא סומן בסימון המעיד על בדיקת דיוקן בהתאם לתקנות לפי סעיף 6(7);

2) מיתקן שאיננו מונה אך נחזה להיות מונה.

ב) נקבע מחיר מרבי למתן שירותי אחזקה לפי חוק הפיקוח, יציג המתקין הודעה על מחיר זה בעברית ובערבית במקום בולט לעין, בכל אתר שבו הוא מתקין מונים או נתן שירותי אחזקה.

ד ב ר י ה ס ב ר

3. לתת שירותי אחזקה לפי לוחות הזמנים האלה: עדכון תעריפי נסיעה – בתוך שלושה ימי עבודה מהמועד שבו ביקש זאת בעל המונית, ושירותי אחזקה אחרים תוך 14 ימי עבודה מהמועד שבו נמסר לו המונה לשם כך או בתוך תקופה מרבית אחרת שקבע השר בתקנות לעניין שירותי אחזקה שקבע. במקרה ששירותי האחזקה צפוי להימשך או נמשך בפועל, פרק זמן של 12 שעות או יותר, עליו להתקין במונית מונה חלופי עד לגמר ביצוע שירותי האחזקה, וזאת כדי שלא לגרום להשבתת המונית לאורך זמן;

4. למסור דיווחים למפקח על התעבורה, על התקנת מונה לרבות מונה חלופי, החלפת מונה, הסרתו וגריטתו, שבו ייכללו פרטי המונה ופרטי המונית שלגביהם נעשו הפעולות האמורות, והכול באופן ממוחשב לפי הוראות המפקח על התעבורה ובתוך שלושה ימי עבודה;

5. למסור עדכון שוטף וכן על פי דרישה, של המידע שמסר למפקח על התעבורה על המונה ועל התחזוקה שלו.

דבר עמידת בעלי השליטה החדשים בתנאים לפי החוק ואם הועבר הרישיון בטרם ניתן אישור כאמור, יראו את הרישיון כאילו הותלה.

לסעיף 14כא המוצע

מוצע לאסור על המתקין להתקין מונה שאין עליו סימון המאשר שדיוקן נבדק לפי התקנות שייקבעו לפי סעיף 6(7)6) כנוסחו המוצע בהצעת חוק זו, או מתקן שאיננו מונה כהגדרתו בחוק המוצע, אך נחזה להיות מונה.

כמו כן מוצע לקבוע את חובותיו של המתקין, כדלקמן:

1. לפרסם את המחיר המרבי תמורת שירותי האחזקה למונה, בשפות העברית והערבית, בכל אתר שבו הוא מתקין מונים או נתן להם שירותי אחזקה, אם נקבע מחיר כזה;

2. לספק שירותי אחזקה, ובכלל זה להחזיק מלאי של חלקי חילוף למונה שהתקין, למשך שבע שנים לפחות ממועד ההתקנה;

(ג) מתקין ייתן שירותי אחזקה לגבי כל מונה שהתקין, ובכלל זה אספקת חלקי חילוף הנדרשים לשם כך, במשך שבע שנים לפחות מיום שהתקין את המונה.

(ד) (1) מתקין יעדכן את שכר ההסעה במוניות במונה שהתקין, בתוך שלושה ימי עבודה מהמועד שבעל המונית ביקש זאת ממנו.

(2) מתקין ייתן שירותי אחזקה, למעט עדכון כאמור בפסקה (1), בתוך 14 ימי עבודה מהמועד שנמסר לו המונה לשם כך, ואולם רשאי השר לקבוע תקופה מרבית אחרת לעניין שירותי אחזקה שיקבע, ובלבד שאם משך התיקון הצפוי עולה על 12 שעות או עלה על כך בפועל – יתקין המתקין מונה חלופי במונית עד גמר שירותי האחזקה.

(ה) מתקין ידווח בדיווח ממוחשב למפקח על התעבורה, באופן שעליו יורה, על התקנת מונה ופרטיו, לרבות פרטי מונה חלופי כאמור בסעיף קטן (ד), החלפתו, העברתו למונית אחרת, הסרתו או גריטתו, ועל פרטי המונית שבהן בוצעו פעולות כאמור, והכול בהקדם האפשרי ולא יאוחר משלושה ימי עבודה לאחר ביצוע אותן פעולות.

(ו) מתקין ימסור למפקח על התעבורה מידע מלא על עדכונים ושינויים במידע שמסר לפי סעיף 14(ג)6, במועד העדכון או השינוי וכן לפי דרישת המפקח על התעבורה.

14כב. המפקח על התעבורה רשאי, לאחר שנתן לבעל רישיון מתקין הזדמנות להשמיע את טענותיו, לבטל את רישיון המתקין, להתלותו או להגבילו לתקופה שיקבע או לקבוע בו תנאים, אם נוכח שהתקיים אחד מאלה:

(1) חדל להתקיים בבעל הרישיון תנאי מן התנאים למתן הרישיון לפי סעיף 14(ג);

(2) הרישיון ניתן על יסוד מידע כוזב;

(3) הרישיון ניתן על יסוד מידע שגוי או חסר, ואילו היה המידע הנכון והמלא לפני המפקח על התעבורה בעת מתן הרישיון, לא היה נותן את הרישיון;

(4) המתקין הפר את חובותיו לפי סימן זה.

ביטול רישיון מתקין, התלייתו או הגבלתו

ד ב ר י ה ס ב ר

הרישיון התנאים הנדרשים בחוק למתן הרישיון, המידע שעל פיו ניתן הרישיון היה כוזב, שגוי או חסר ואילו היה לפני המפקח על התעבורה המידע המלא והנכון, לא היה נותן את הרישיון; המתקין הפר את חובותיו לפי החוק המוצע.

לסעיף 14 כב המוצע

מוצע להסמין את המפקח על התעבורה לבטל את רישיון המתקין, להתלותו, להגבילו לתקופה או לקבוע בו תנאים, הכול בכפוף לכך שתינתן למתקין הזדמנות לטעון את טענותיו. ניתן להפעיל סמכויות אלה אם נוכח המפקח על התעבורה שהתקיים אחד מאלה: חדלו להתקיים בבעל

"החכר" - השכרת רכב לתקופה של שלושה חודשים או יותר;
 "השכרה", "השכרת רכב" - התקשרות בתשלום שבמסגרתה
 המשכיר נותן לשיכר זכות שימוש ברכב לתקופה
 קצובה ושירותים בקשר לרכב, ובכלל זה שירותי אחזקה
 תקופתיים;

"רכב" - רכב מסוג המנוי בתוספת השתים עשרה.

14 כ.ד. (א) לא יעסוק אדם בהשכרת רכב, אלא אם כן נכלל ברשימה
 שפרסם המפקח על התעבורה ברשומות ובאתר האינטרנט של
 משרד התחבורה והבטיחות בדרכים.

תנאים לעיסוק
 בהשכרת רכב

(ב) המפקח על התעבורה יכלול ברשימה לפי סעיף קטן (א),
 מבקש שהתקיימו בו התנאים האלה:

(1) הוא עוסק מורשה תושב או אזרח ישראל או
 תאגיד הרשום בישראל שלפחות אחד מבעלי העניין
 בו הוא תושב או אזרח ישראל;

(2) כל רכב המושכר על ידו יהיה מבוטח בביטוח
 אחריות כלפי צד שלישי בשל נזקי רכוש, על ידי מבטח
 כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח),
 התשמ"א-1981⁶; השר, בהסכמת שר האוצר, יקבע
 תנאים לעניין ביטוח כאמור, ובכלל זה רשאי הוא לקבוע
 תנאים לפי סוג העסקה וסוג הרכב המושכר;

ד ב ר י ה ס ב ר

מסירת הרכב לחוכר, מלוא האחיות לשימוש, לתחזוקה,
 לביטוח וכיוצא בזה, היא על החוכר בלבד; אף שהוא
 איננו הבעלים מבחינה קניינית ומינהלית (שכן הוא אינו
 הבעל הרשום במרשם כלי הרכב), הוא נוהג ברכב מנהג
 בעלים. בעסקאות מסוג זה לא נמצאה הצדקה לאסדרה
 ולהתערבות בחופש העיסוק וחופש החוזים.

לסעיף 14 כ.ד המוצע

מוצע לקבוע כי עיסוק בהשכרת רכב מן הסוגים
 המפורטים בתוספת השתים עשרה מותר רק למי שנכלל
 ברשימה שפרסם המפקח על התעבורה ברשומות ובאתר
 האינטרנט של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן
 - המשרד).

מוצע לקבוע כי מבקש ייכלל ברשימה אם הוא
 עוסק מורשה תושב או אזרח ישראל, או תאגיד הרשום
 בישראל ואחד לפחות מבעלי העניין בו הוא תושב או
 אזרח ישראל, שאין לגביהם או לגבי בעלי שליטה ונושאי
 משרה בתאגיד כאמור הרשעות או כתבי אישום בתיקים
 שטרם הסתיימו, שמצדיקים שלא לתת להם רישיון מפאת
 חומרתם, נסיבותיהם או מהותם.

לסימן ג'3 המוצע - כללי

השכרת רכב היא עסקת השכרה במובנה הקנייני,
 שבה מקבל השובר לשימוש והחזקה רכב ששייך לאחא
 בתמורה לשימוש ברכב שמצוי בבעלותו של אחר השלכות
 תעבורתיות וצרכניות, והוא בעל פוטנציאל לשמש כלי
 לפעילות עבריינית. כיוון שכך קיימת נדרשת אסדרה של
 העיסוק, עם זאת די באסדרה מוערית של הכללה ברשימת
 עוסקים שנמצאו כשירים תוך הטלת חובות והגבלות, אך
 בלא רישיון.

הענף נחלק לשני סוגי פעילות, בעלי מאפיינים שונים.
 סוג פעילות אחד הוא השכרת הרכב בעסקאות קטנות
 יחסית, לרוב רכב יחיד (או כלי רכב בודדים) ולתקופה קצרה
 של ימים או שבועות. סוג אחר הוא ההחכר (ליסינג), שבו
 העסקה מתייחסת למספר גדול של כלי רכב, שיכול להגיע
 גם לאלפים רבים, ולתקופות של חודשים ושנים. במובן
 הצרכני מדובר בעסקאות שונות לגמרי בגלל השוני המהותי
 בפערי המידע והכוח בין הצדדים להם.

עסקאות החכר מן הסוג המכונה "ליסינג מימוני" אינן
 כלולות באסדרה המוצעת. מדובר בעסקאות שבמישור
 החוזי דומות לעסקה של רכישה בתשלומים, שכן מרגע

⁶ ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

(3) המבקש לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לדעת המפקח על התעבורה לעסוק בהשכרת רכב, ואם היה המבקש תאגיד – לא הורשעו כאמור גם בעל שליטה או נושא משרה בו. (ג) המפקח על התעבורה רשאי להסיר אדם מן הרשימה האמורה בסעיף קטן (א) או להתלות את הכללתו בה, לאחר שנתן לו הזדמנות להשמיע את טענותיו, אם נוכח שהתקיים בו אחד מאלה לפחות:

- (1) חדל להתקיים בו תנאי מן התנאים המנויים בסעיף קטן (ב);
- (2) הכללתו ברשימה נעשתה על יסוד מידע כוזב;
- (3) הכללתו ברשימה נעשתה על יסוד מידע שגוי או חסר, ואילו היה המידע האמור ידוע למפקח על התעבורה, הוא לא היה נכלל ברשימה;
- (4) הוא או מי שפועל מטעמו הפר את חובותיו לפי חוק זה;
- (5) הוא השכיר רכב שלא קיים לגביו את חובותו לפי סעיף 14(א).

הסכם השכרת רכב 14.כ.ה. (א) העוסק בהשכרת רכב (להלן – עוסק בהשכרה) –

- (1) לא ישכיר רכב אלא לפי הסכם בכתב שאינו כולל תנאים שחזקה שהם מקפחים כאמור בסעיף 4 לחוק החוזים האחידים, התשמ"ג–1982⁷;
- (2) ימסור לשוכר בעת מסירת הרכב לשימוש, עותק מזה הסכם האמור בפסקה (1) ומהתנאים הכלליים של ביטוח הרכב כאמור בסעיף 14(ב)(2) (להלן – מסמכי ההשכרה).

ד ב ר י ה ס ב ר

לא דיווח לרשות הרישוי על היות רכב שבבעלותו, רכב השכרה כנדרש לפי סעיף 14(א) המוצע.

לסעיף 14.כ.ה המוצע

מוצע לקבוע שעסקת השכרה לרבות עסקת החכר של עד שני כלי רכב לחוכר אחד, תיערך בהסכם בכתב שלא יכלול תנאים שחזקה שהם מקפחים בהתאם לסעיף 4 לחוק חוזים אחידים, התשמ"ג–1982. מדובר בעסקאות שבהן פערי הכוח והמידע בין המשכיר לשוכר גדולים, ולפיכך מוגבלת היכולת של השוכר לנהל משא ומתן על תנאי העסקה. העתק של ההסכם כאמור וכן של רשימת התנאים הכלליים של הביטוח, יימסרו לשוכר בעת מסירת הרכב לשימוש.

עוד מוצע לקבוע כי השר יוסמך לקבוע תנאים שחובה לצייןם בהבלטה בהסכם ההשכרה, שכן מתלונות שהתקבלו במשרד עולה כי לא פעם שוכרים מופתעים על גלגות בדיעבד את דבר קיומם של תנאים המיטיבים עם

כמו כן מוצע לחייב מבקש לבטח את כלי הרכב בביטוח צד ג' באמצעות מבטח, לפי תנאים שיקבע השר בהסכמת שר האוצר. זאת בשונה מן המצב הקיים היום שבו אין מניעה כי חברות ההשכרה יהיו מבטחות עצמיות, ובכך הן משוחררות מהרגולציה של ענף הביטוח ומפיקוחו של המפקח על שוק ההון, באופן העלול לפגוע הן בשוכרי הרכב והן בצדדים שלישיים. מריבוי התלונות המתקבלות במשרד ובאגף שוק ההון במשרד האוצר, עולה כי אין מדובר בחשש בעלמא.

מוצע להסמיך את המפקח על התעבורה להסיר גוף מרשימת הרשאים לעסוק בהשכרת רכב, בכפוף לעריכת שימוע. ניתן להפעיל סמכות זו אם נוכח המפקח על התעבורה שהתקיים אחד מאלה: חדלו להתקיים התנאים הנדרשים בחוק לצורך הכללה ברשימה האמורה; המידע שעל פיו נכלל ברשימה היה כוזב, שגוי או חסר, שאם היה ידוע למפקח על התעבורה לא היה כולל אותו ברשימה; הוא או הפועל מטעמו, מפר את חובותיו לפי החוק; הוא

⁷ ס"ח התשמ"ג, עמ' 8.

(ב) השר רשאי לקבוע תנאים אשר חובה לכלול בהסכם כאמור בסעיף קטן (א)(1) ותנאים שחובה לצייןם בו בהבלטה; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות לפי כל דין לעניין גילוי מידע לצרכן.

(ג) הסכימו העוסק בהשכרה והשוכר על הארכת הסכם ההשכרה לתקופה העולה על שלושה חודשים במצטבר מעבר לתקופת ההשכרה המקורית, או על שינוי תנאי ההשכרה, ימסור העוסק בהשכרה לשוכר בדרך שהוסכמה ביניהם בהסכם לפי סעיף קטן (א), עותק ממסמכי ההשכרה הכוללים את ההארכה או השינוי האמורים, לפי העניין.

(ד) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על החכר של יותר משני כלי רכב לחוכר אחד.

14כז. (א) עוסק בהשכרה שרשומים על שמו במאגר נתוני הרכב של רשות הרישוי, כלי רכב המיועדים להשכרה, יודיע לרשות הרישוי, במועד ובאופן שתורה, על היותם מיועדים להשכרה או להחכר, לפי העניין; לצורך מתן הודעות כאמור יקיים העוסק תקשורת ממוחשבת עם מאגר נתוני הרכב של רשות הרישוי לפי סעיף קטן (ג).

רישום ברישיון רכב

(ב) קיבלה רשות הרישוי הודעה לפי סעיף קטן (א) לגבי רכב, תציין ברישיון הרכב את המילים "השכרה" או "השכרה – החכר", בהתאם לייעוד של אותו רכב לפי ההודעה האמורה.

(ג) לשם ביצוע הוראות סעיף זה, יתקשר העוסק בהשכרה בהסכם עם רשות הרישוי שבו יוסדר אופן הביצוע של התקשורת הממוחשבת כאמור בסעיף קטן (א), לרבות אמצעי המחשוב, אבטחת המידע והתשלומים בעבור התקשורת האמורה.

(ד) תקשורת ממוחשבת לפי סעיף זה תאפשר לעוסק בהשכרה לעיין בפרטי כלי הרכב הרשומים על שמו בלבד.

14כז. העושה אחד מאלה, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977⁸ (להלן – חוק העונשין):

עונשין

ד ב ר י ה ס ב ר

לפי העניין, כדי שהדבר יבוא לידי ביטוי ברישיון הרכב ויהיה ידוע במידת הצורך גם למי שאינם צד לעסקת ההשכרה כמו קונה רכב עתידי, רשויות האכיפה ועוד. הקשר המחשובי יאפשר לחברת ההשכרה גם לעיין בכלי רכב הרשומים על שמה בלבד במרשם כלי הרכב. מוצע כי ייערך הסכם לעניין זה בין העוסק בהשכרה לבין רשות הרישוי.

לסעיף 14כז המוצע

מוצע לקבוע כי הפרת החובות האלה תהווה עבירה שדינה יהיה קנס לפי סעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, שכן הן בליבת האסדרה בחוק והפרתן מרוקנת את האסדרה מתוכנה:

המשכיה כמו תנאי כיסוי ביטוחי או דרישות בעניין החזרת הרכב בתום תקופת הביטוח.

כמו כן מוצע כי הצדדים רשאים להאריך את ההסכם האמור לתקופה כוללת שלא תעלה על שלושה חודשים ובלא שיש שינוי בתנאיה, בלא הסכם נוסף בכתב; הארכה לתקופה ארוכה יותר או בשינוי תנאים, תיערך בכתב ותימסר לשוכר בדרך שהוסכמה ביניהם בהסכם המקורי.

לסעיף 14כז המוצע

מוצע להטיל חובה על העוסק בהשכרה להקים תקשורת מקוונת עם רשות הרישוי לשם דיווח על היותם כלי הרכב שבבעלותו רכב השכרה או מיועדים להחכר,

⁸ "ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

(1) עוסק בהשכרת רכב בלי שהוא כלול ברשימה שפורסמה לפי סעיף 14כד(א);

(2) עוסק בהשכרת רכב בלי שמסר הודעה לרשות הרישוי לגבי הרכב בהתאם להוראות סעיף 14כז.

שינוי התוספת השתים עשרה 14כח. השר רשאי, בצו, לשנות את התוספת השתים עשרה.

אחרי סעיף 161 לפקודה יבוא: 4. הוספת פרק שישי 2

“פרק שישי: סמכויות פיקוח”

161. (א) בעלי התפקידים המנויים בפסקאות (1) עד (3) שלהלן (בפרק זה – הרשויות המפקחות), יפקחו על ביצוע ההוראות לפי הפקודה והוראות רישיון בידי בעלי הרישיונות המנויים באותן פסקאות:

(1) המפקח על התעבורה – לגבי מי שניתן לו רישיון לפי סימנים ג'1, ג'2 ו'ה' לפרק שני או לפי סעיף 14כד;
(2) רשות הרישוי – לגבי מי שניתן לו רישיון לפי סימן ד' בפרק שני;

(3) הרשות שנקבעה לפי סעיף 70(א23) – לגבי מי שניתן לו רישיון לפי הסעיף האמור.

(ב) בפרק זה, “רישיון” – היתה, כתב הסמכה או רישיון שניתנו לפי ההוראות המנויות בסעיף קטן (א), וכן הכללה ברשימה כאמור בסעיף 14כד.

61ח. (א) השר רשאי למנות, מבין עובדי משרדו, מפקחים שיהיו נתונות להם הסמכויות לפי פרק זה (בפרק זה – מפקחים).

(ב) לא ימונה מפקח, אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:

(1) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת השר, לשמש מפקח;
(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי פרק זה, כפי שהורה השר.

ד ב ר י ה ס ב ר

- עיסוק בהשכרה על ידי מי שאיננו כלול ברשימת הגופים המאושרים;
- השכרת רכב השכרה שלא דווח לרשות הרישוי כרכב השכרה.

לסעיף 14כח המוצע

מוצע לקבוע כי שינוי התוספת השתים עשרה המונה את סוגי הרכב שהעיסוק בהשכרתם מוסדר בחוק המוצע, תהיה בצו של השר.

סעיף 4 לסעיף 161 המוצע

מוצע לקבוע כי סמכויות פיקוח יינתנו כלהלן:

- לרשות הרישוי, לענין בעלי רישיון לפי סימן ד' בפרק שני לפקודה שהם בעלי רישיונות לבתי ספר לנהיגה, להוראות נהיגה ולניהול מקצועי של בתי ספר לנהיגה;
- הרשות לפי סעיף 70(א23) לפקודה, הנותנת כתבי הסמכה לקציני בטיחות בתעבורה. זאת לשם הבטחת עמידת מקבלי הרישיון, ההיתר, ההסמכה או הכלולים ברשימת הזכאים לעסוק (להלן – רישיון), בהוראות לפי הפקודה החלות עליהם ובתנאי הרישיונות שניתנו להם.

לסעיף 61 המוצע

מוצע לקבוע כי השר רשאי למנות מפקחים מקרב עובדי משרדו, בכפוף לבדיקה של עברם הפלילי, להכשרה מתאימה ולתנאי כשירות נוספים שייקבעו, ויעמדו להם הסמכויות המפורטות בסעיף 61ט.

- למפקח על התעבורה, לענין סימנים ג'1, ג'2 ו'ה' בפרק שני לפקודה וכן לענין סעיף 14כד לפקודה שעניינם בשירותי מוניות, מוניות למוניות, שירותי תחבורה ציבורית ושירותי השכרת רכב;

סמכויות פיקוח 61ט. לשם פיקוח על ביצוע ההוראות המנויות בסעיף 61ז(א),

רשאים רשות מפקחת וכן מפקח, בהתאם להנחיותיה –

(1) לדרוש ממי שניתן לו רישיון או ממי שנחזה כמבצע פעולות הטעונות רישיון, למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח את ביצוע ההוראות האמורות או להקל את ביצוען; לעניין זה, "מסמך" – לרבות פלט כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995⁹;

(3) להיכנס לכל מקום שבו מבוצעות פעולות הטעונות רישיון, לרבות לרכב כשהוא נייח, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא על פי צו של בית משפט.

זיהוי מפקח 61ט. מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי פרק זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:

(1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו;

(2) יש בידו תעודת מפקח החתומה בידי השה המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג על פי דרישה⁹.

5. בסעיף 70 לפקודה, בפסקה (6), בסופה יבוא "וכן אישור דגמי מונים בידי המפקח על התעבורה ובדיקה של דיוק מונים וסימונם, ובכלל זה תקנים או סטנדרטים ישראליים או בין-לאומיים שלפיהם יבוצעו האישור והבדיקה כאמור".

תיקון סעיף 70

6. אחרי התוספת האחת עשרה לפקודה יבוא:

"תוספת שנים עשרה"

(להגדרה "רכב" בסעיף 14כג)

1. אופנוע;

2. רכב פרטי;

3. רכב מסחרי;

4. מעונוע (קרוואן).⁹

ד ב ר י ה ס ב ר

ובלבד כשהוא עונד תג מזהה ונושא תעודה חתומה המעידה על תפקידו וסמכויותיו.

סעיף 5 מוצע לתקן את סעיף 70 לפקודה, ולקבוע בפסקה (6) שבו את סמכותו של השר לקבוע תקנות בדבר אישור דגמי מונים בידי המפקח על התעבורה ובדיקה של דיוק מונים וסימונם, ובכלל זה תקנים או סטנדרטים ישראליים או בין-לאומיים שלפיהם יבוצעו האישור והבדיקה כאמור.

סעיף 6 מוצע לקבוע בתוספת שנים עשרה לפקודה כי ההסדר בסימן ג' בפרק שני לפקודה, בעניין השכרת רכב, יחול על השכרת אופנועים, כלי רכב פרטיים, כלי רכב מסחריים ומעונועים (קרוואנים).

לסעיף 61ט המוצע

מוצע לקבוע כי למפקחים יעמדו הסמכויות הפיקוח האלה:

1. דרישת הזדהות ממי שנחזה לעסוק בעיסוק הטעון רישיון כאמור;

2. דרישת הצגת מידע ומסמכים הנדרשים לשם הבטחת ביצוע ההוראות החלות על בעלי רישיונות;

3. כניסה למקום שבו מבוצעות פעולות לפי רישיון כאמור, לרבות רכב שהוא נייח, ובלבד שכניסה למקום המשמש למגורים תהיה רק על פי צו של בית משפט.

לסעיף 61ט המוצע

מוצע לקבוע כי מפקח יהיה רשאי לעשות שימוש בסמכויותיו לפי החוק המוצע, רק בעת מילוי תפקידו,

⁹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

(א) תחילתו של סימן ג'2 בפרק שני לפקודה כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה, במועד שיקבע שר התחבורה והבטיחות בדרכים (להלן – השר), בצו, לאחר שנוכח שנכנסו לתוקפן תקנות לפי סעיף 14(ג)5 לפקודה כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה ותקנות לפי סעיף 70(6) לפקודה כנוסחו בסעיף 5 לחוק זה.

(ב) תחילתם של סימן ג'3 בפרק שני לפקודה כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה, והתוספת השתים עשרה לפקודה כנוסחה בסעיף 5 לחוק זה, במועד שיקבע השר, בצו, לאחר שנוכח שנכנסו לתוקפן תקנות לפי סעיף 14(ב)2 לפקודה כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה.

(ג) הוראות פרק שישני לפקודה כנוסחו בסעיף 4 לחוק זה, יחולו לעניין סימנים ג'2 ו'ג'3 בפרק שני לפקודה כנוסחה בסעיף 3 לחוק זה, ממועד תחילתם לפי סעיף זה ואילך.

(א) מי שערב מועד התחילה האמור בסעיף 7(א) היה מוכר מוסמך או נתן שירות מוסמך לפי צו הפיקוח על מצרכים ושירותים ורכישת מונים למוניות, התקנתם ושירותי אחזקתם), התשמ"ד–1984¹⁰, יראו אותו בתקופה שממועד התחילה האמור עד תום שנתיים מהמועד האמור, כבעל רישיון מתקין לפי סימן ג'2 בפרק שני לפקודה כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה.

(ב) מי שהיה בידיו ערב מועד התחילה האמור בסעיף 7(ב), רישיון לפי פרק ו' לצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (הסעת סיוור, הסעה מיוחדת והשכרת רכב), התשמ"ה–1985¹¹, יראו אותו בתקופה שממועד התחילה האמור עד תום שלושה חודשים מהמועד האמור, כמי שנכלל ברשימה לפי סעיף 14(א) לפקודה כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 7 לסעיף קטן (א)

סעיף 8 לסעיף קטן (א)

מוצע לקבוע כי תחילתו של סימן ג'2 בפרק שני לפקודה כנוסחו בחוק המוצע, תהיה במועד שיקבע השר, בצו, לאחר שנוכח שנכנסו לתוקפן תקנות לפי סעיפים 14(ג)5 ו-70(6) לפקודה כנוסחה בחוק המוצע.

מוצע לקבוע כי תחילתו של סימן ג'3 בפרק שני לפקודה ותוספת שתיים עשרה לפקודה כנוסחה בחוק המוצע, תהיה במועד שיקבע השר, בצו, לאחר שנוכח שנכנסו לתוקפן תקנות לפי סעיף 14(ב)2 לפקודה כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה.

לסעיף קטן (ב)

עוד מוצע לקבוע כי תחילתו של סימן ג'3 בפרק שני לפקודה ותוספת שתיים עשרה לפקודה כנוסחה בחוק המוצע, תהיה במועד שיקבע השר, בצו, לאחר שנוכח שנכנסו לתוקפן תקנות לפי סעיף 14(ב)2 לפקודה כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה.

לסעיף קטן (ג)

מוצע להבהיר כי הוראות פרק שישני לפקודה כנוסחו בחוק המוצע, שעניינו סמכויות פיקוח, יחולו לעניין סימנים ג'2 ו'ג'3 בפרק שני לפקודה כנוסחה בחוק המוצע, ממועד תחילתם כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) ואילך.

לסעיף קטן (ב)

מוצע לקבוע כי בתקופה של שלושה חודשים מיום התחילה של סימן ג'3 המוצע בפרק שני לפקודה כאמור בסעיף 7(ב) להצעת החוק, יראו מי שניתן לו רישיון לפי חוק הפיקוח לעניין עיסוק בהשכרת רכב, כמי שנכלל ברשימה לפי סימן ג'3 האמור.

¹⁰ ק"ת התשמ"ה, עמ' 2479.

¹¹ ק"ת התשמ"ה, עמ' 1164.